

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України
Освітня програма	51903 Теорія навчання в закладах загальної середньої і вищої освіти
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

09.06.2025 р.

Справа № 1038/АС-25

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 01 "Педагогіка" у складі:

Андрощук Ірина Василівна – головуючий,

Деркач Тетяна Михайлівна,

Дутчак Мирослав Васильович,

Лавро Ольга Олегівна,

Литовченко Світлана Віталіївна,

Лопатенко Георгій Олегович,

Лук'янова Світлана Михайлівна,

Оверченко Микола Володимирович,

Осадча Катерина Петрівна,

за участі запрошених осіб:

Павельчук Марина Олександрівна – представник ЗВО,

Малихін Олександр Володимирович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	51903
Назва ОП	Теорія навчання в закладах загальної середньої і вищої освіти
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 9, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

☒ підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

☐ наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

☐ наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Аналіз

У цьому розділі ГЕР надає оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Аналізу» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності за критерієм, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію

Критерій 1. Проектування освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Програмні результати навчання охоплюють результати навчання, які визначені в Національній рамці кваліфікації (НРК), зокрема ПРН 1, 3, 15, 27 демонструють зв'язок з вимогами НРК для 8 рівня (концептуальні знання, дослідницька автономія, наукова комунікація). Проте деякі ПРН, зокрема ПРН 4 і 15 сформульовані надто загально, без врахування рівня когнітивної складності, автономії та інноваційності, притаманних 8 рівню НРК. Вважаємо за доцільне, конкретизувати їх з урахуванням рівня складності та автономності, притаманних здобувачу ступеня PhD, акцентуючи на здатності критично переосмислювати, адаптувати й застосовувати педагогічні технології в умовах інноваційного освітнього середовища. Це дозволить привести ПРН у повну відповідність до вимог третього рівня вищої освіти НРК. Також, додатково зазначаємо, що формулювання «доктор філософії у галузі освіти» (освітня кваліфікація) є надто загальним та не повною мірою відповідає вимогам чинного законодавства й усталеній практиці. Згідно з ч. 3 ст. 7 Закону України «Про вищу освіту», у документі про вищу освіту має зазначатися ступінь, спеціальність і, за наявності, спеціалізація. Галузь знань при цьому не є обов'язковим елементом кваліфікації. На відміну від формулювання за галуззю, приклади затверджених стандартів підготовки докторів філософії (зокрема за спеціальностями 012, 013) передбачають точніші конструкції: «доктор філософії з початкової освіти», «доктор філософії з дошкільної освіти» тощо. У цьому контексті формулювання «доктор філософії з освітніх, педагогічних наук» (за спеціальністю 011) є більш коректним та відповідає як логіці спеціальності, так і вимогам нормативно-правових актів. Рекомендується внести відповідне уточнення до формулювання освітньої кваліфікації в документах про освіту для забезпечення правової та термінологічної точності.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

У описі ОП зазначено, що здобувач має бути здатним "здійснювати викладацьку діяльність" та володіти нормативно-правовими основами діяльності викладача ЗВО. Це свідчить про її орієнтацію на підготовку науково-педагогічного працівника. При цьому ОП доцільно було б враховувати положення професійного стандарту на групу професій "Викладачі закладів вищої освіти" (наказ Мінекономіки № 610 від 23.03.2021, оновлений наказом МОН № 1466 від 16.10.2024), адже саме ці документи визначають вимоги до трудових функцій, включно з викладанням, науковим керівництвом, розробленням і вдосконаленням освітніх програм. У тексті програми окремі положення опосередковано співвідносяться з положеннями професійного стандарту, однак формалізованого аналізу відповідності програмних результатів навчання трудовим функціям стандарту не надано, однак це розглядається як рекомендована практика, оскільки ці стандарти визначають актуальні вимоги до трудових функцій і компетентностей фахівця у сфері вищої освіти. ГЕР вважає за доцільне розглянути відповідність визначених посад у придатності до працевлаштування ОП назвам типових посад професійного стандарту викладача ЗВО.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

У освітній програмі (ОП) визначено перелік загальних і фахових компетентностей, однак деякі з них характерні для рівня магістра (здатність аналізувати, працювати в команді, володіти ІКТ), що не повною мірою відповідає рівню доктора філософії. Наприклад, компетентність "здатність до комунікації в професійному середовищі" подана без акценту на її науковий вимір чи інтернаціональний аспект.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

ГЕР погоджується із зауваженням ЕГ, і вважає доцільним, з урахуванням автономії ЗВО, розглянути можливість періодичного оновлення складу зовнішніх рецензентів з метою підтримки розвитку ОП, що узгоджується з вимогами ESG 1.2 та методичними рекомендаціями Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти щодо залучення широкого кола стейкхолдерів.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Мета освітньої програми передбачає створити «сприятливі умови для якісної підготовки здобувачів ступеня доктора філософії в галузі 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки». Вважаємо, що таке формулювання в описі мети освітньої програми є широким, адже ця галузь включає 7 спеціальностей (окремі з яких передбачають предметні спеціальності / спеціалізації), а за цією деталізованою ОП мають виконуватися дослідження суто зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. Враховуючи наведене вище, при оновленні програми доцільно також уточнити профіль досліджень у межах спеціальності 011, уникаючи термінологічного перетину з галуззю підготовки фахівців для ЗЗСО.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Аналіз

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

На думку ГЕР, розміщення вибіркових дисциплін і науково-дослідницької практики виключно в 7-му семестрі не суперечить нормативним вимогам, проте погоджуємось із ЕГ, що це не відповідає логіці поступової інтеграції дослідницького компоненту, притаманної освітньо-науковим програмам. Такий підхід обмежує можливість формування дослідницьких компетентностей упродовж усього періоду навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Окремі теми дисертаційних досліджень не відповідають предметній області спеціальності 011, зокрема: 013 Початкова освіта: - Варга А.Ю. «Дидактичні умови візуалізації змісту початкової освіти». 014 Середня освіта (за спеціалізаціями): - Казанська О.Ю. «Розвиток цифрової культури здобувачів базової середньої освіти з застосуванням технологій доповненої реальності». - Шевченко Г.А. «Педагогічні умови формування медіаграмотності учнів 5–6 класів». - Власов Є.С. «Формування автономності учнів старшої школи в процесі навчання іноземної мови». - Сакун В.С. «Формування підприємницької компетентності учнів старшої школи». - Гусак Ю.А. «Формування освітньої автономності учнів старшої школи засобами іншомовного читання». - Віговський А.О. «Методичні засади управління розвитком технологічної культури суб'єктів освітнього процесу в ліцеї» (якщо ж зміст роботи зосереджений на конкретній практиці управління в ліцеї та формуванні компетентностей учнів).

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

не застосовується

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Як результат аналізу Програми виробничої (педагогічної) практики (Затверджено рішенням Вченої ради Інституту педагогіки НАПН України протокол від 03.09.2018 р. №12) погоджуємось з ЕГ, що програма практик є застарілою як за датою, так і за змістом. Зміст практики не враховує ключові напрями розвитку PhD-освіти останніх років, зокрема цифровізацію, академічну доброчесність, міждисциплінарність, EdTech. Відсутність її оновлення протягом одного циклу підготовки суперечить принципам якості та потреб ринку праці. У програмі педагогічної практики (2018 р.) вказано, що аспірант має: «виробити вміння організації основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій і методик навчання». Але в реальному змісті програми немає завдань або інструкцій, які б дозволяли використовувати або моделювати EdTech-інструменти; організовувати освітній процес у дистанційній або змішаній формі; працювати з LMS (Moodle, Google Classroom, Canvas); розробляти електронні курси, оцінювати онлайн-активність тощо. Крім того, зміст програми практики не забезпечує досягнення частини програмних результатів навчання, задекларованих в ОП. Зокрема: - ПРН 16 вимагає володіння цифровими технологіями для викладання й наукової діяльності, але в програмі практики не передбачено відповідних завдань чи інструментів; - ПРН 18 стосується наукової комунікації з дотриманням етичних норм, але в програмі відсутні завдання щодо організації академічного діалогу або роботи з системами перевірки доброчесності; - ПРН 27 орієнтований на інноваційний підхід до проєктування навчального процесу, проте практика зводиться до спостереження та викладання традиційних занять без залучення сучасних технологій навчання. Таким чином, на думку ГЕР, існує розрив між задекларованими результатами й інструментами їх досягнення в реальних умовах практики, що свідчить про методичну застарілість програми та невідповідність вимогам підпункту 2.5.1 критеріїв. З огляду на надану програму педагогічної практики, яка була затверджена у 2018 році, доцільним є звернення до ЗВО з проханням надати пояснення щодо причин відсутності її оновлення впродовж повного циклу підготовки, а також щодо можливих заходів з її актуалізації відповідно до сучасних вимог підготовки докторів філософії у галузі педагогіки.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

-

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

-

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

-

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

-

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Враховуючи подані документи: самоаналіз ЗВО, звіт ЕГ можна констатувати відповідність критерію з недолікам, що не є суттєвими.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

-

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної

мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

-

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

-

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими. Погоджуємось із висновками ЕГ. Додатково зазначаємо: У документах наявна інформація про застосування інноваційних методів (діалогічна взаємодія, полілог, проектна робота), однак у локальних положеннях ЗВО відсутні чіткі вимоги щодо форм і методів викладання для рівня PhD. Викладання часто дублює підходи до магістерських програм. Також, у робочих програмах «Філософія освіти і методологія освітніх досліджень», «Організаційна та проектно-дослідницька діяльність в освіті» у переліку методів під час дистанційного навчання зазначено: «самостійна робота студентів...». Формулювання варто увідповіднити нормам ст. 61 Закону України «Про вищу освіту», де студент – це особа, зарахована до закладу вищої освіти з метою здобуття вищої освіти ступеня молодшого бакалавра, бакалавра чи магістра; а аспірант – це особа, зарахована до закладу вищої освіти (наукової установи) для здобуття ступеня доктора філософії/доктора мистецтва.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

-

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

-

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

-

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

-

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими. Погоджуємось із висновками ЕГ. Додатково зазначаємо: Освітня програма формально передбачає контрольні заходи, однак не розкрито критерії оцінювання проміжних і підсумкових результатів. В документах відсутні положення про академічну доброчесність саме у контексті PhD-рівня (самостійність дослідження, відповідальність керівника, процедури виявлення академічного плагіату в дисертаціях).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

-

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

-

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

-

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими. Погоджуємось із висновками ЕГ. Додатково зазначаємо: До викладання залучено науковців із науковими ступенями, і з великим стажем роботи. Водночас, при аналізі структури НПП не зафіксовано чіткої відповідності наукової спеціалізації викладачів профілю дисциплін або наукових напрямів, заявлених в ОП. Частково демонструється обмежена наукова активність у міжнародному вимірі (міжнародні дослідницькі консорціуми, проекти, обмежена публікаційна активність у базах Scopus або Wos). Крім того, в матеріалах самооцінювання та супровідній документації не простежується наявність системи підвищення кваліфікації НПП саме в контексті викладання на PhD-програмі. Відсутні згадки про участь у тренінгах, стажуваннях, професійних заходах, пов'язаних з підготовкою докторів філософії (напр., EdTech, академічна доброчесність, міждисциплінарність у PhD-освіті).

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

-

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

-

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

-

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Враховуючи подані документи: самоаналіз ЗВО, звіт ЕГ можна констатувати відповідність критерію з недолікам, що не є суттєвими.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

-

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

-

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

-

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

-

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

-

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Аналіз

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

-

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

-

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

-

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

-

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

У документах задекларовано функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти (СВЗЯО), однак не всі наявні недоліки, виявлені під час експертного аналізу, знайшли відображення в процесах моніторингу та коригування ОП. Зокрема, критичне зауваження щодо застарілості програми педагогічної практики (затверджена у 2018 р.) та невідповідності деяких тем дисертаційних робіт аспірантів предметній області спеціальності за критерієм 2 не було вчасно виявлено.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

-

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

-

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Враховуючи подані документи: самоаналіз ЗВО, звіт ЕГ можна констатувати відповідність критерію з недолікам, що не є суттєвими.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

-

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

За результатами аналізу документації встановлено, що дві з трьох рецензій на освітню програму не містять дати, що є порушенням вимог ДСТУ 4163:2020 (щодо обов'язкових реквізитів документів), що унеможлиблює визначення актуальності та хронології документів. Рекомендується забезпечити датування всіх рецензій, аби дотримуватися вимог щодо належного оформлення документів освітньої програми.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими. Погоджуємось із висновками ЕГ. Додатково зазначаємо: Відсутня інформація про систему залучення аспірантів до грантів, міжнародних дослідницьких платформ. Хоча наукові керівники аспірантів є активними учасниками ряду фундаментальних і прикладних досліджень, таких як «Дидактичні системи профільної середньої освіти», «Дидактичні засади індивідуалізації навчання в ЗЗСО», а також проєктів програми Erasmus+ (Jean Monnet), у матеріалах відсутній опис системної моделі залучення аспірантів до цих досліджень

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

Тема дисертаційного дослідження Дроздова Д.В. «Дидактичні засади оцінювання освітніх втрат у навчанні студентів під час війни та післявоєнної відбудови» орієнтована на проблематику вищої освіти, зокрема на дидактику та педагогічні стратегії для студентської аудиторії. У той же час, науковий керівник, Онопрієнко О.В., згідно з переліком наукових публікацій, фокусується переважно на початковій освіті, зокрема: «Використання штучного інтелекту для додання втрат у навчанні молодших школярів», «Організація початкової освіти в умовах воєнного стану», «Діагностика та компенсація освітніх втрат у загальній середній освіті України». З огляду на це, доцільно рекомендувати в майбутньому уважніше враховувати відповідність між тематикою дисертації та науковими напрацюваннями керівника, адже така узгодженість сприяє змістовній глибині, методологічній підтримці та підвищенню якості дослідницького супроводу. У поточному випадку ця розбіжність не є критичною, однак заслуговує на увагу при подальшому плануванні тематики досліджень і наукового керівництва.

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

-

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

-

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

-

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

-

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

-

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування освітньої програми

- Гаранту ОП при оновленні ОП у 2025 році провести аналіз компетентностей і програмних результатів навчання на предмет їх відповідності актуальному професійному стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» та за потреби внести корективи в ОП задля забезпечення усіх трудових функцій стандарту; - Гаранту ОП та членам проектної групи під час наступного перегляду ОП у 2025 уточнити формулювання освітньої кваліфікації з урахуванням спеціальності, що забезпечить відповідність вимогам законодавства та усталеній практиці відповідно до зауважень за підкритерієм 1.1; - Гаранту ОП при оновленні ОП у 2025 році скорегувати мету програми відповідно до зауважень за підкритерієм 1.5; - Гаранту ОП при оновленні ОП у 2025 році скорегувати фокус програми відповідно до специфіки предметної області спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки; - Гаранту ОП та членам проектної групи під час наступного перегляду ОП у 2025 році привести зміст розділу «Придатність до працевлаштування та подальшого навчання» у відповідність відповідно до зауважень 1.2. - Гаранту ОП при черговому перегляді ОП активізувати врахування досвіду реалізації аналогічних програм у вітчизняних та закордонних ЗВО. - Гаранту з 2025/2026 н.р. року за результатами роботи проектної групи публікувати на веб-сторінці ОП протоколи засідань, фіксуючи у них факти долучення до процесу оновлення програми різних груп стейкхолдерів.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

- Гаранту ОП, проектній групі та НПП, що викладають на ОП, при оновленні ОП у 2025 році забезпечити поетапну інтеграцію дослідницької діяльності протягом усього періоду навчання, шляхом розподілу елементів наукової підготовки та вибіркових дисциплін не лише в 7-му семестрі, а й у попередніх. - Гаранту ОП й керівникам здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня ВО привести теми дисертаційних робіт у відповідність до предметної області спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки». - Гаранту ОП та проектній групі ОП з 2025/2026 н.р. оновити програму виробничої (педагогічної) практики з урахуванням сучасних вимог до PhD-освіти; забезпечити зв'язок між завданнями практики та програмними результатами навчання, передбаченими ОП (зокрема ПРН 16, 18, 27).

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

- Гаранту ОП та НПП, що викладають на ОП, активізувати діяльність щодо залучення здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП до неформальної та інформальної освіти – постійно. - Гаранту ОП та НПП, що викладають на ОП, у 2025-2026 н.р. та в подальшому активізувати діяльність здобувачів щодо реалізації програм міжнародної і внутрішньої академічної мобільності - Гаранту ОП та завідувачу кафедри впродовж 2025-2027 н.р. забезпечити реалізацію процедур визнання результатів навчання, отриманих у результаті неформальної освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

- Керівництву відділу, гаранту ОП та НПП, що викладають на ОП розробити і з 2025/2026 н. р. упровадити програми заохочення/підтримки здобувачів до участі в міжнародних програмах, обмінах, стажуваннях, наукових та освітніх проектах. - НПП, що викладають на ОП, у ході подальшої реалізації ОП (щорічно) продовжувати роботу щодо оновлення змісту освіти на основі власних досліджень, найновіших досягнень і сучасних практик у галузі. - НПП, задіяним до реалізації ОП з 2025/2026 н. р. в окремих елементах робочих програм дисциплін застосовувати до здобувачів цієї ОП юридично грамотний термін – аспіранти, не використовувати щодо них термін «студенти».

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

- Гаранту ОП та НПП, що викладають на ОП з 2025/2026 н. р. деталізувати систему оцінювання результатів навчання, визначити чіткі критерії проміжного й підсумкового оцінювання відповідно до особливостей дослідницької підготовки. - Керівництву відділу, гаранту ОП з 2025/2026 н. р. оновити внутрішні положення щодо академічної доброчесності, з урахуванням специфіки PhD-рівня; - Розробникам робочих програм навчальних дисциплін що реалізуються на даній ОП, переглянути та удосконалити зміст робочих програм, у частинах що стосуються форм контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти.

Критерій 6. Людські ресурси

- Керівництву відділу до початку 2025/2026 н.р. активізувати залучення зовнішніх професіоналів/стейкхолдерів до проведення лекцій та аудиторних занять. - НПП, задіяним до реалізації змісту ОП, науковим керівникам щонайменше один раз на рік оновлювати публікації у власних профілях у Google Scholar, ORCID, WoS, Scopus. - Керівництву відділу до початку 2025/2026 н.р. забезпечити повну відповідність науковій спеціалізації викладачів профілю дисциплін і дослідницьких напрямів програми. - Керівництву відділу посилити міжнародну наукову активність НПП (участь у проектах, публікації в Scopus/WoS, дослідницька мобільність) та запровадити системну підтримку професійного розвитку викладачів, зокрема в частині специфіки викладання на рівні PhD – постійно.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

- Керівництву відділу впродовж 2025-2026 н.р. та наступних років продовжувати здійснювати заходи щодо покращення навчально-методичного, програмного та матеріально-технічного забезпечення освітньої програми.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

- Структурним підрозділам, відповідальним за внутрішнє забезпечення якості освіти з 2025 року ініціювати системну перевірку актуальності програм практики в межах ОП, зокрема виробничої (педагогічної) практики, та забезпечити контроль за оновленням їх змісту; забезпечити відповідність між завданнями практики та заявленими програмними результатами навчання. - Відповідальним особам удосконалити процедури моніторингу якості освіти, зокрема, опитування здобувачів вищої освіти розмежуванням за ОНП та роками навчання до початку 2025/2026 н.р. - Структурним підрозділам, відповідальним за внутрішнє забезпечення якості освіти з 2025 року публікувати на своїх сторінках звіти про виявлені недоліки в освітніх програмах або освітній діяльності з реалізації освітніх програм та їх усунення; - Проектній групі щорічно переглядати ОП відповідно до змін в законодавчій базі України, нового переліку галузей знань і спеціальностей, оновлення професійного стандарту «Викладач ЗВО», локальних нормативно-правових актів, з урахуванням отриманих зауважень і рекомендацій у ході акредитаційних процедур. - Керівництву відділу у 2025 році провести ревізію локальних положень на предмет їхньої актуальності, відповідності чинному законодавству і нормативно-правовим актам КМУ, МОН тощо.

Критерій 9. Прозорість та публічність

- Гаранту ОП і відповідальним за наповнення сайту ЗВО забезпечити оприлюднення на офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму у обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства. - Гаранту ОП, проектній групі у 2025 році передбачити постійне розміщення проєктів ОП, таблиць із аналізом пропозицій у ході обговорення, контактів для пропозицій і зауважень зацікавлених осіб. - Керівництву відділу, гаранту ОП, структурним підрозділам відповідальним за внутрішнє забезпечення якості освіти з 2025 року забезпечити датування всіх рецензій на освітню програму відповідно до вимог ДСТУ 4163:2020.

Критерій 10. Навчання через дослідження

- Керівництву відділу, гаранту ОП та НПП, що викладають на ОП з 2025/2026 н.р. розробити та впровадити інституційну модель залучення аспірантів до науково-дослідницької діяльності в межах проєктів, що реалізуються науковими керівниками та структурними підрозділами. - Керівництву відділу, гаранту ОП та НПП, що викладають на ОП з 2025/2026 н.р. передбачити механізми включення аспірантів до складу дослідницьких груп, участь у підготовці та реалізації грантових проєктів. - Керівництву відділу, гаранту ОП та керівникам здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня ВО узгодити теми дисертаційних досліджень аспірантів із науковою спеціалізацією та публікаційною активністю керівників.

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ГЕР 01 ID 51903.pdf</i>	XJ643rGn7We1oVm/Q6g81ClhofRx66F4WwsKk1yVa ПІ=

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

АНДРОЩУК ІРИНА ВАСИЛІВНА